

MARTIN KOLÁČEK

CHRLIČ

NA TRIPU

**60 PŘÍBĚHŮ Z HISTORIE,
KTERÉ SE NESTALY**

CHRLIČ NA TRIPU

60 příběhů z historie, které se
nestaly

Martin Koláček

ÚVOD

Když jsem nastoupil na vysokou školu a za hlavní obor si zvolil historii, myslel jsem, že budu prohlubovat své znalosti z předchozích stupňů školství. Ty byly sice chabé, ale o to více jsem na ně byl hrdý.

Jenže hned na první hodině metodologie mi bylo oznámeno, že historické poznání je relativní, už osobní výpověď je interpretací prvního řádu a, jak říká anglický idiom, pravda je v očích beholdera.

Moje angličtina byla v té době stejně slabá jako znalosti historické, nicméně oproti většině přítomných studentů a studentek jsem měl výhodu. Hrál jsem ty správné počítačové hry a věděl jsem, co je to beholdér.

Je to taková odporná příšera se spoustou očí a chapadel, co z hlavního oka střílí lasery. A to i když na ni útočíte zbraní nablízko.

Abych pochopil historickou pravdu, překonal jsem strach, že budu zlezrován na prach, a začal jsem hledat. Vydával jsem se do hlubin Země i na nejvyšší vrcholky, navštívil jsem klášter v tibetských horách i pravěkou svatyni daleko na severu. Beholdéra jsem ale nenašel.

Devadesátky byly za námi, rozjíždělo se nové tisíciletí a s ním konečně přišly do Česka kvalitní drogy.

Po návštěvě jisté pražské galerie, v níž prodávali přírodní dekorativní předměty, jsem beholdéra konečně potkal. Pozřel jsem

tehdy široké spektrum dekorativních předmětů z celého světa, takže nedokážu říct, která houba, liána či bobule mi k tomu dopomohla, ale v předsíni kamarádova bytu jsem spatřil bytost složenou z očí, která levitovala v prostoru a natahovala ke mně svá chapadla.

Výsledek setkání s beholdérem byl bohužel značně neuspokojivý. Nejdřív blábolil něco o tom, že ho sem poslal papež Řehoř IX., pak řešil zvyšující se ceny stavebních materiálů. Zbytek doby jen hrozivě bublal.

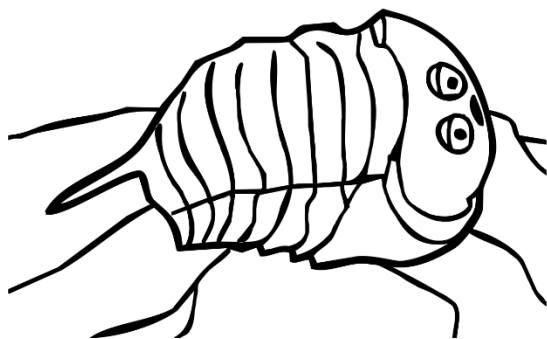
Když jsem se ho konečně odvážil zeptat, jak v záplavě protiřečících si pramenů objevit historickou pravdu, řekl mi, že pravda je na hovno, a zmizel.

Tím moje hledání skončilo. Učinil jsem rozhodnutí. Nelze-li se dobrat historické pravdy, ať je to aspoň sranďa.

Vítejte proto u jediné sbírky příběhů, která vypráví historii tak, jak se nestala.

Začneme zlehka. Lyrickým příběhem z počátku věků, kdy existence lidstva byla ještě asi tak pravděpodobná, jako že jednoho dne měď vyvine elementární inteligenci a vydá neúspěšný zákon proti oxidaci.

O TRILOBITOVÍ A JEHO OCASU

**MISS
OCAS**
-15 - 10^B

Trilobit Af byl pyšný na svůj ocas.

A měl proč. Ocas to byl dokonale souměrný, špička tvarovaná přesně, aby vyhrabala důlek v písku, a přitom se nikde nezasekla. A jak ladně se zavlnil, když jej zasáhl vodní proud! Ten pohyb byl až hypnotický.

Nebyla to žádná hloupá domýšlivost. I okolí mu dávalo patřičně najevo obdiv, který si zasloužil. Kamkoliv přišel, ocitl se okamžitě v centru pozornosti.

Af byl hvězda. Každý trilobit, kterého potkal, se mu nabízel k páření, on však všechny nabídky odmítal. Cítil, že jej čeká úkol větší, vznešenější než pouhé páření.

Jednoho dne se pohyboval u dna a okusoval sasanky, když vtom byl napaden. Jedna ze sasanek ho žahla. Zarazila se o ocasní štít, takže ho jen lehce popálila na zadečku, nicméně hrůza byla horší než bolest. Být to jen o pár centimetrů vedle, zasáhla by jeho dokonalý ocas a zohydila ho.

Tehdy se Af rozhodl. Ocas musí být uchován pro příští generace!

Náš hrdina proto našel ideální prohlubeň ve vápencovitém skalisku, kam kvůli vysoké zásaditosti nikdo nelezl, byla mimo silné proudy a s tak vysokým obsahem vápníku, že fosilizace jistě proběhne rychle a bezpečně.

V prohlubni se usadil, ocas pečlivě položil na skálu a jal se umírat.

Ani v kambriu nebyl jedinec samostatným ostrovem. Af měl samozřejmě své blízké, kteří si přáli, aby žil. Jeho rodiče i bratři byli ochotní snést nízkou aciditu trilobitova hrobu, jen aby jej přivedli zpět k životu. Navštívil ho dokonce jeho bývalý snoubenec If, s nímž se kdysi rozešel po hloupé hádce kvůli leštění exoskeletonu se sousedem. If jej zapřísahal, aby své rozhodnutí umřít odložil a vrátil se k němu. Nejlépe přece předá dokonalost dalším generacím skrze páření, ne jako kámen.

Nikdo s ním však nepohnul. Ani pláč rodiny, ani svádění snoubencem. Trilobit Af přestal jíst a umřel.

Uběhlo půl miliardy let. Jistý Barrande právě oťukával skály na břehu Vltavy, když se náhle kus odlomil a odhalil dokonale zachovalého jedince třídy Trilobita. Vysoká zásaditost vody a obsah vápníku zajistily, že každý detail zůstal perfektně vykreslen na reliéfu skalní prohlubně.

Bohužel slavný paleontolog už tady kopal dva týdny, našel trilobitů minimálně dvě desítky, byla mu zima a už to chtěl mít za sebou. Nevěnoval proto novému objevu pozornost, již by si zasloužil, a urazil ho od skály hned za zadečkem. Ocas zůstal ve skále.

Kvůli nedůslednosti zlotřilého Barrand'áka Af skončil v bedně v podzemí francouzského muzea pod katalogovým číslem 5428 společně s o milion let mladšími, bezocasými exempláři.

Jestli si myslíte, že Barrande byl ve své nedůslednosti výjimkou, musím vás zklamat. Při vykopávkách je základním instinktem každého vědce a každé vědkyně předmět vytáhnout v rekordním čase, protože na něm potřebuje založit novou teorii dřív, než to udělá někdo jiný.

Obavy, že by platnost teorie někdo ověřoval, jsou ve většině případů zbytečné. Za srovnávací studie se totiž neplatí.

NEJVĚTŠÍ OMYL DINOMÁNIE

Paleontologii ve společenské oblíbenosti jednoznačně vévodí druhohory. Objevte kostru tyranosaura a máte slávu zajištěnou. Vykopejte srovnatelně významný nález osmotického mlže a neštekne po vás ani prasopes.

Mediální pozornost, kterou si druhohory uzurpují, bohužel způsobila, že některé obří kosti byly chybně klasifikované jako dinosauří.

Největší nalezený skelet ve skutečnosti nepatří Argentinosaurovi, jak se dnešní paleontologie domnívá, ale stvoření jménem Sphinx Magnifica, které žilo mnohem později, a to v období pleistocénu. Po vizuální stránce tento obr připomínal kočkovitou šelmu, ačkoliv po stránce genetické měl nejblíže k pouštním tarbíkům.

V době předcházející páření se jedinci druhu Sphinx předstihovali v umění postavit co největší geometrický útvar z vlastních výkalů. Mnohdy je výsledek převyšoval až desetinásobně.

Za zmínku také stojí, že ve střevech tohoto obra žil symbiotický druh, Parathropus Coprophilus, poslední společný předek člověka a tasemnice. Podobně jako červotoč rozrušuje dřevo, náš předek ve střevech rozrušoval trus, čímž pomáhal Sfinx s vyměšováním.

Coprophilus mimo hostitelské tělo přežil jen krátce, přesto když byl vykálen, ještě nějakou dobu v trusu dělal chodbičky. To způsobilo, že se většina geometrických útvarů, které obři tak pracně uplácali, rozpadla.

Kostka vydržela asi měsíc, koule dva. Dodekahedron ztratil konzistenci po týdnu. Jen jehlan výjimečně vydržel déle, než Parathropus v jeho útrebách umřel.

Sphinx to bylo jedno, protože námluvy trvaly jen pár dní, takže v době, kdy se její fekální výtvar rozpadl, již měla koitus dávno za sebou.

Je smutným mementem dinománie, že fascinující obří živočich nebyl nikdy popsán. Přitom důkazy o jeho existenci jsou po celém světě, v podobě zkamenělých geometrických hromádek trusu s vykutanými chodbami. Jeden zástupce tohoto druhu se dokonce dochoval téměř neporušený. Každoročně jeho slavnou zkamenělinu navštíví tisíce turistů a turistek. Bohužel se domnívají, že se jedná o sochu, a dodnes se přou o to, jaká starověká technologie dokázala zajistit stavbu obřích jehlanů za ní.

Dostáváme se k největší záhadě pravěku. Tedy pokud nepočítáme důvod, proč, proboha, opice kdy slezly ze stromů.

PROČ VYMŘELI DINOSAURŮ

Stará moudrost praví: HISTORIA MAGISTRA VITAE. Ostatně, k čemu jinému má historie sloužit, než k tomu, abychom si z ní vzali poučení pro svůj život?

Takže děti, víte, proč vymřeli dinosauri?
Protože si nečistili zuby!

Zkoumání pravěku je značně poznamenáno tím, že v zásadě to jediné, co se dochovalo, jsou kosterní pozůstatky. Proto si představujeme tyranosaura jako holého ještěra s hrůznou kožnatou mordou, ačkoliv ve skutečnosti měl kukuč roztomilého koťátka, a protože byl stydlivý, nosil bederní roušku z velociraptorího kožíšku.

Problém také tkví ve skutečnosti, že kosti jsou obvykle rozesety po větší ploše. Proto se můžeme jen domnívat, které k sobě patří a které nikoliv. A je takřka nemožné odhalit existenci druhu, jako je...

GAZELA VYBUCHUJÍCÍ

Když přemýšlíme o evoluci člověka, často nás napadne, že nejspíš někde nabrala chybný směr. Všechny ty civilizační nemoci, alergie a úzkosti... Je však třeba si uvědomit, že v evoluci nejde o dobro jedince, ale o přežití druhu.

Dokladem toho jsou, dnes již pohřichu vyhynulé, vybuchující gazely.

Druh „Eudorcas Agitari“ se vyznačoval tím, že měl extrémně silné šlachy v oblasti hrudníku. Ve chvíli, kdy se tělo naplnilo adrenalinem, tyto šlachy se prudce stáhly, a jestliže stres neustával, synchronizovaně praskly. To způsobilo explozi zvířete.

Ač se to zdá jako variace genofondu naprosto nesmyslná, ve skutečnosti měla své výhody.

V oblasti, kde tyto gazely žily, byly býložravé druhy ohroženy především šelmami psovitými, které loví ve smečkách. Smečka vždy jednoho býložravce odlákala od stáda a osamělého jej pak skolila. Když kořist k nasycení smečky nestačila, opakovala se stejná strategie znovu.

Když ale hned první gazela vybuchla, hluk šelmy vyděsil a odehnal je daleko od stáda, nemluvě o tom, že je většinou letící kaše vnitřností dočasně oslepila. Vybuchující jedinec tak bezpečně zajistil přežití zbytku stáda.

Evoluční výhoda gazely výbušné však netrvalo příliš dlouho. Šelmy se časem přizpůsobily, místo oddělování jedinců od stáda je začaly shánět dohromady, výbuch první gazely způsobil ve stádu řetězovou reakci a šelmy měly rázem železnou zásobu perfektně naporcovaného masa.

Gazela vybuchující vyhynula již v druhé generaci.

Pointou tohoto příběhu je, že se nemusíte stresovat tím, že vás sužují alergie, bolesti zad a záněty šlach. Protože právě díky tomu možná přežije Tonda Vaněk odvedle.

Poznávání pravěku mívá následující průběh: Vykopete kost, změříte ji, zvážíte... a pokusíte se ji přidat ke kostře, kterou skládáte už dva roky ze všeho, co jste v okolí našli. Když zbastlíte cosi, co vzdáleně připomíná některé dosud žijící zvíře, najdete nejvíc ohlodanou kost a na jejím základě vymyslíte příběh celého druhu.

Omluvou vám budiž fakt, že to vlastně ani moc jinak dělat nejde.

Rozhodně je ale chyba, když se stejný přístup aplikuje i na rod homo.

Takový mamut si totiž nikdy neukousne a neohlodá vlastní prst, protože věří, že to potěší mamutího boha.

KDY LIDÉ NEZAČALI JÍST MASO

Ve škole nás učili, že v určitém bodě evoluce naši předkové a předkyně přešli od rostlinné stravy k masité, čímž naplnili vysoké energetické potřeby mozku. Díky tomu se mozek mohl zvětšit do dnešní podoby a začala se psát historie člověka moudrého, moudrého.

Zarytí bučkaři ve třídě se cítili nadřazeně a radikálně masožravá učitelka si neodpustila vtipnou poznámku směrem k jediné třídní vegetariánce v tom smyslu, že snad pro ni nebude blížící se písemma příliš náročná.

Teorie o masu a nenažraném mozku vznikla na základě kosterních nálezů, které ukazují, že hominidi s větší mozkovnou měli méně obroušené zuby. Kdyby teorii tehdy formuloval vegetarián, nejspíš by se dnes ve školách učilo, že to souvisí s vynálezem tepelné přípravy potravin – hominidé si prostě zeleninu uvařili, takže byla měkkí.

Mýlil by se samozřejmě i on.

Chceme-li dostat odpověď, proč měli raní hominidé obroušenější zuby, je třeba navštívit pavilon opic v ZOO. Všimněte si, že nastane-li jakýkoliv konflikt mezi dvěma opicemi, začnou na sebe cenit zuby. Po chvíli vzájemného prohlížení chrupu jedna z opic uzná nadvládu druhé a konflikt je smírně vyřešen.

Stav chrupu je totiž nejlepším indikátorem věku, a tedy i zkušenosti jedince.

Když se z lidoopů vyvinuli první hominidé a jejich mozkovna se zvětšila, spadli do takzvané evoluční pasti. Přenesli si z minulosti zvyk určovat zkušenosti jedince – a tím i jeho rozhodovací pravomoci v rámci tlupy – na základě chrupu. Měli ale zároveň dost inteligence na to, aby je napadlo jít štěstíčku naproti. Žvýkali otruby, stonky

konopí a další pevné materiály, aby své zuby obrousili předčasně. Evoluční výhodou se stalo skřípání zuby ze spaní. To se bohužel v naší DNA dochovalo dodnes a způsobilo nejeden manželský rozvod.

Jenže mozek rostl dál a díky tomu se měnil také životní styl rodu homo. Díky lepším nástrojům bylo pro lov či sběr třeba méně jedinců, tlupy se proto postupně zmenšovaly, až se proměnily v rodinné klany. V těch se všichni znali dostatečně dobře na to, aby nesedli na lep vzdálenému bratranci s uměle obroušenými zuby. Nyní věděli, že je to jen ctižádostivý cucák, co je dobrý akorát na to, aby ho předhodili jako návnadu rozzuřenému mastodontovi.

Obrušování se tak stalo zbytečným a postupně zcela vymizelo.

Jenže tohle váženému docentovi paleontologie, co nedá dopustit na pořádný řízek, prostě nevysvětlíte.

Vrcholem evoluce je lama. To je prostě fakt.

Přesto se pojd' me věnovat člověku, protože vy i já jsme šovinistická zvířátka, co se domnívají, že jejich druh je středobodem vesmíru.

NEJSTARŠÍ ŘEMESLO

V hodinách dějepisu nás učili, že nejstarším řemeslem je hrnčířství. Tehdy jsme se všichni připitoměle šklebili, protože výuka dějepisu začínala přibližně ve stejné době jako puberta a my jsme věděli, co opravdu znamená pojem „nejstarší řemeslo“.

Mýlili jsme se jak my, tak zpocený učitel, který se snažil třídu zaujmout trapnými dvojsmysly.

Existuje jedno řemeslo, které se zrodilo dávno předtím, než prvního kromaňonce napadlo prodat své tělo za nedopečenou kýtu a hrst bobulí.

Tím řemeslem je padělatelství.

Kromaňonec Glug si nežil špatně. Vlastnil primitivní farmu, na níž choval protoslepice, jejichž vejce byly žádanou komoditou. Jeho život však nabral zcela nový směr, když vesnici navštívil neznámý cestovatel, který donesl fragmenty schránek mořských mlžů. Ty se staly hitem, jedna mušle měla brzy hodnotu dobře vydělané zaječí kožešiny.

Když jednou Glug svačil obsah vejce ze své farmy, všiml si, že skořápky z něj mají podobnou strukturu jako mušle. Trpělivým